

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitettujen kasvilajien keräämistä

Hakija

Sammaltyöryhmä / Kati Pihlaja

Asia

Lupahakemus rauhoitettujen sammallajien keräämiseen Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa.

Hakemus

Hakija hakee lupaa poiketa luonnonsuojelulain rauhoitussäännöksistä ja kerätä rauhoitettuja sammallajeja. Sammalnäytteiden keruu on tarpeen lajimääritysten varmentamiseksi ja havaintojen dokumentoimiseksi. Vaikeasti tunnistettavista lajeista on tarpeen kerätä näyte todistusaineistoksi mm. havainnon luotettavuuden ja maanomistajan oikeusturvan takia. Näytteenotto koskee etenkin uusia esiintymiä. Jo tunnetuista esiintymistä ei ole joitain lajeja (mm. hitupihtisammal) lukuun ottamatta tarpeen kerätä näytteitä.

Sammaltyöryhmän tavoitteena on uhanalaisten lajien suojelun edistäminen ja lajien uhanalaistumisen arviointiin osallistuminen. Tavoitteena on myös lisätä tietoa ja tietoisuutta lajistosta yleensä, lajien esiintymisestä sekä niiden ekologiasta. Lisäksi työryhmä edistää tutkijoiden, hallinnon ja harrastajien välistä yhteistyötä ja tiedonkulkua. Maastoselvitysten tarkoituksena on tuottaa tietoa Suomen lajistosta, sen levinneisyydestä, yleisyydestä ja suojelutarpeista. Näytteiden keruu tukee tätä työtä.

Kerätyt näytteet ovat kerääjän hallussa vain lyhytaikaisesti. Näytteet talletetaan julkisiin tieteellisiin kokoelmiin (Luonnontieteellinen keskusmuseo, Turun, Oulun ja Jyväskylän yliopiston kasvimuseot, Kuopion luonnontieteellinen museo), joilla on hallussapitolupa rauhoitetuille lajeille. Näytteiden keruu tehdään siten, ettei se vaaranna esiintymien elinvoimaisuutta eikä näytteitä kerätä tarpeettomasti. Kerättyjen näytteiden tiedot raportoidaan toivotulla tavalla vuosittain.

Aiempi, ympäristöministeriön myöntämä koko maan kattava lupa on päättymässä 1.5.2025. Uutta lupaa anotaan kaikkien Manner-Suomen ELY-keskusten alueelle 1.5.2025-1.5.2035, kustakin ELY-keskuksesta erikseen.

Lupaa haetaan seuraaville rauhoitetuille sammallajeille:

Hitupihtisammal (*Cephalozia macounii*)
Hiuskoukkusammal (*Dichelyma capillaceum*)
Idänlehväsammal (*Plagiomnium drummondii*)
Isonuijasammal (*Meesia longiseta*)
Isotorasammal (*Cynodontium suecicum*)
Katkokynsisammal (*Dicranum viride*)
Kiiltosirppisammal (*Hamatocaulis vernicosus*)
Korpihohtosammal (*Herzogiella turfacea*)
Kourukinnassammal (*Scapania carinthiaca*)
Lahokaviosammal (*Buxbaumia viridis*)

Lapinpahtasammal (*Orthothecium lapponicum*)
Lapinsirppisammal (*Hamatocaulis lapponicus*)
Pohjankellosoammal (*Encalypta mutica*)

Määräykset, joita hakemus koskee

Hakemus koskee luonnonsuojelulain 69 §:n nojalla rauhoitettuja, hakemuksessa listattuja sammallajeja. Lajit ovat kiiltosirppisammalta lukuun ottamatta uhanalaisia. Kiiltosirppisammal on silmälläpidettävä laji.

Luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan rauhoitettua kasvia, sen osaa tai siemeniä ei saa poimia, kerätä, leikata irti, ottaa juurineen eikä hävittää.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kiellosta, jos poikkeuksesta ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan rauhoitettujen sammallajien keräämiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 1.5.2025-1.5.2035 Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa.
- 2 Näytteiden keruu ei saa vaarantaa sammalesiintymien elinvoimaisuutta.
- 3 Maastoon ei saa jäädä pysyviä jälkiä eikä eläimistöä saa tarpeettomasti häiritä tai kasvillisuutta vahingoittaa.
- 4 Sammalnäytteet tulee lajimäärityksen jälkeen toimittaa taholle, jolla on poikkeuslupa rauhoitettujen lajien hallussapitoon.
- 5 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 6 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 7 Mikäli toimenpiteitä tehdään perustetuilla luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
- 8 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 9 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/1733/2025 varustettuna. Raportista tulee ilmetä näytekohtaisesti laji, keruujankohda ja -paikka.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot. Ehtojen mukainen rauhoitettujen sammalten kerääminen ei vaaranna lajien suotuisan suojelutason saavuttamista. Sammalesiintymien elinvoimaisuutta ei saa vaarantaa, mikä tulee ottaa huomioon esimerkiksi siinä, kuinka isoja näytteitä mistäkin esiintymästä kerää.

Näytteiden kerääminen on perusteltua, sillä näytteet toimivat todistusaineistona ja auttavat lajimäärityksessä. Lisäksi poikkeusluvan mukaiset toimenpiteet tukevat sammaltöryhmän toimintaa, jossa tavoitteena on mm. uhanalaisten lajien suojelun edistäminen.

Ehtojen mukaan hakija vastaa siitä, että luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat luvan ehtoja. Poikkeuslupa ei ole siis rajattu hakemuksessa mainituille henkilöille ja mikäli luvan voimassaoloaikana sammaltyöryhmässä tapahtuu henkilöstömuutoksia, voivat myös uudet jäsenet em. ehdon mukaisesti käyttää lupaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 74 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi yleistiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut yksikön päällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

Päätös on annettu tiedoksi yleistiedoksiannolla.

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/1733/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/1733/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää Liisa 26.03.2025 09:43

Ratkaisija Mattila Olli 26.03.2025 13:29